

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 czerwca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, iż stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą płatnika składek (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2014 roku do 31 marca 2015 roku podwyższa się o 50 %. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe w dokumentach rozliczeniowych złożonych za miesiąc styczeń 2015 roku została przez spółkę zaniżona, bowiem wskazano na 0,93% zamiast 1,93%, w związku z czym organ rentowy ustalił stopę procentową w wysokości 150 % stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. (decyzja k 12 akt ZUS)

W dniu 2 lipca 2015 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. wniosła odwołanie od powyższej decyzji podnosząc, że we wskazanym w decyzji okresie rozliczeniowym ustalono stopę procentową na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,93% podstawy jej wymiaru, zaś jedynie przez omyłkę do deklaracji ZUS za styczeń 2015 roku wpisano omyłkowo wysokość tej stopy 0,93%, zaś za pozostałe miesiące wielkość ta została ustalona prawidłowo. (odwołanie k 2)

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 15 lipca 2015 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. (odpowiedź na odwołanie k 4)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej od 27 lipca 2004 roku i dokonała stosownego zgłoszenia do ubezpieczeń. (druk (...) k 6 akt ZUS)

W roku 2013 spółka zgłaszała do ubezpieczeń wypadkowych 4 ubezpieczonych, za wyjątkiem miesiąca października 2013 roku, kiedy to zgłoszono 5 ubezpieczonych. Skarżąca nie miała obowiązku składania deklaracji (...). (dokument (...) k 10 akt ZUS)

W okresie od kwietnia 2014 roku do marca 2015 roku liczba osób zgłoszonych do ubezpieczenia nigdy nie przekraczała 9 osób. Płatnik dokonywał comiesięcznych rozliczeń z organem rentowym, w oparciu o stosowne deklaracje ZUS DRA. W tych drukach prawidłowo wskazywał zarówno liczbę ubezpieczonych, jak i kod prowadzonej działalności, a także wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,93%. Jedynie w deklaracji i rozliczeniu za miesiąc styczeń 2015 roku wpisano wysokość składki przyjmując 0,93% zamiast 1,93%. (raport rozbieżności k 8 akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dokumenty, których prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z brzmieniem art.27 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz.U. z 2009 roku, Nr 167, poz. 1322 z póź. zm.) stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe ustala się na rok składkowy.

Na mocy art.2 pkt 8 cytowanej ustawy "rok składkowy" jest to okres obowiązywania stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe należnych za okres od dnia 1 kwietnia danego roku do dnia 31 marca następnego roku.

Stosownie zaś do treści art.28 ust.1 powołanego aktu prawnego stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych wynosi 50% najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy dla grup działalności, zgodnie z zasadami określonymi w art.30.

Przepis art.28 ust.3 ustawy stanowi z kolei, iż liczbę ubezpieczonych, o których mowa w ust.1 ustala się jako iloraz sumy ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu w ciągu poszczególnych miesięcy poprzedniego roku kalendarzowego i liczby miesięcy, przez które płatnik składek był w poprzednim roku kalendarzowym zgłoszony w Zakładzie, co najmniej 1 dzień.

Zgodnie natomiast z dyspozycją § 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 roku w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (Dz.U. z 2013 r. poz.878 z póź. zm.) , grupy działalności, kategorie ryzyka i stopy procentowe składki dla grup działalności określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

Bezspornym jest, iż najwyższa stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla grup działalności ustalona na podstawie wymienionego załącznika nr 2 występuje w grupie „Wydobywanie węgla kamiennego” i wynosiła w spornym okresie 3,86% .

A zatem jak wynika z przytoczonych przepisów oraz ustalonego stanu faktycznego, skarżąca winna w spornych okresach rozliczeniowych opłacać składkę na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,93 % tj. 50 % najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy dla grup działalności, z uwagi na zgłoszenie do ubezpieczenia wypadkowego mniej niż 9 osób.

Bezspornym jest również, iż zarówno składane przez wnioskodawczynię w spornym okresie deklaracje ZUS DRA, jak i opłacane składki, były w wysokości prawidłowej za wyjątkiem miesiąca stycznia 2015 roku kiedy to składka ta została błędnie określona i opłacona na poziomie 0,93%.

W przedmiotowym stanie faktycznym organ rentowy uznał, iż winien mieć w niniejszym przypadku zastosowanie przepis art. 34 ust.1 cytowanego aktu.

W myśl tego przepisu jeżeli płatnik składek nie przekaze danych lub przekaze nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę.

Z treści art.34 ust.3 ustawy wynika natomiast, że przepis ust.1 i 2 stosuje się odpowiednio do płatników składek, o których mowa w art.28 ust.1 i art.33 ust.1 i 2, którzy nieprawidłowo ustalili liczbę ubezpieczonych lub grupę działalności, przy czym, jeżeli płatnik składek stwierdzi nieprawidłowość, obowiązany jest on ponownie ustalić stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe we własnym zakresie.

Zgodnie z dyspozycją art.34 ust. 4 ustawy w przypadku, o którym mowa w ust. 1 i 2, płatnik składek zobowiązany jest złożyć brakującą informację lub dokonać korekty nieprawidłowej informacji.

Jak wynika wprost z przepisu art. 34 ustawy, dotyczy on jedynie sytuacji , w której płatnik składek nieprawidłowo ustali liczbę ubezpieczonych lub grupę działalności bądź nie przekaze danych lub przekaze nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31

Stosownie do art.31 ust.5 ustawy kategorię ryzyka dla płatnika składek ustala się na podstawie danych, o których mowa w ust.3, przekazanych przez płatnika składek za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe.

Na mocy art.31 ust. 6 ustawy dane, o których mowa w ust. 3 (poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem, poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich, zatrudnionych w warunkach zagrożenia), płatnik składek przekazuje do dnia 31 stycznia danego roku za poprzedni rok kalendarzowy w informacji zawierającej w szczególności:

1) dane identyfikacyjne płatnika składek, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych;

2) rodzaj działalności według (...);

3) liczbę ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego;

4) adres płatnika składek.

Bezspornym jest, iż informacja, o której stanowi przepis art.31 ust.6 jest zgłaszana przez płatników składek zgłaszających do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych, na druku (...).

Bezspornym jest również, iż wnioskodawczyni za lata 2013-2014 składała wskazane informacje na drukach (...), które zawierały prawidłowe informacje o jakich mowa w art.31.

W związku z tym, że zgłoszenia do ubezpieczenia miały miejsce w 2004 roku i w tym okresie (po podzieleniu na ilość miesięcy) ani później wnioskodawczyni nie zatrudniała powyżej 9 pracowników, nie była zobowiązana do wypełniania druku (...)

W przypadku zgłoszenia do ubezpieczenia mniejszej ilości osób niż 10, należy prawidłowo wskazać liczbę ubezpieczonych i grupę działalności.

W tej sytuacji, przy tak brzmiących przepisach, niezrozumiałym jest stanowisko organu rentowego, iż wskazanie błędnej wysokości składek w deklaracjach rozliczeniowych ZUS DRA, również skutkuje obowiązkiem nałożenia na płatnika składek dodatkowych 50% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych.

Przede wszystkim należy zauważyć, iż nie potrzeba odwoływać się, przy interpretacji przedmiotowych przepisów, do jakichkolwiek innych wykładni niż do wykładni językowej. Z przepisu art.34 ust.1 wynika bowiem wprost, iż Zakład ustala stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej, ustalonej na podstawie prawidłowych danych, jeżeli płatnik składek nie przekaże danych lub przekaże nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, zaś przepis ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do płatników składek, o których mowa w art.28 ust.1 i art.33 ust.1 i 2, którzy nieprawidłowo ustalili liczbę ubezpieczonych lub grupę działalności.

A zatem brak jest jakichkolwiek podstaw do stosowania tego przepisu również w takim stanie faktycznym, jak w niniejszej sprawie. Skarżąca ustaliła bowiem prawidłowo zarówno liczbę ubezpieczonych, jak i grupę działalności. Jednocześnie każdorazowo składając deklaracje rozliczeniowe ZUS DRA, pomimo przyjęcia błędnej stopy procentowej składki za jeden miesiąc, wskazywała prawidłową ilość ubezpieczonych i grupę działalności. Powyższe nie jest kwestionowane przez ZUS.

A zatem przepis art.34 ust.1 ustawy, jest przepisem szczególnym w stosunku do przepisów ogólnie obowiązujących, a dotyczących opłacania składek i skutków nieprawidłowych informacji składanych do organu rentowego i jako taki nie może być interpretowany rozszerzająco. Żaden z innych obowiązujących przepisów (dotyczących takiego stanu faktycznego) nie wskazuje również na jego odpowiednie stosowanie.

Za powyższą interpretacją, przemawia również całościowa analiza art.34 ustawy. Należy bowiem zauważyć, iż ust.4 tego przepisu stanowi, że płatnik składek, w przypadku, o którym mowa w ust.1 i 2, zobowiązany jest złożyć brakującą informację lub dokonać korekty nieprawidłowej informacji. A zatem po przeanalizowaniu całego przepisu nie może być żadnych wątpliwości, iż dotyczy on jedynie sytuacji nie złożenia lub złożenia nieprawdziwych informacji, a nie wskazania błędnej stopy procentowej w deklaracjach rozliczeniowych.

Należy podkreślić, dokonując dodatkowo wykładni celowościowej tego przepisu, iż logicznym jest, że ma on zastosowanie jedynie do złożenia błędnych informacji, bądź niezłożenia takich informacji.

Funkcją tej instytucji (podobnie jak opłaty dodatkowej) jest zdyscyplinowanie płatników składek na ubezpieczenie wypadkowe do wykonania (przekazania danych) i to należytego wykonania (przekazania prawdziwych danych) ciężącego na nich obowiązku. Informacje te mają bowiem kardynalne znaczenie właśnie przy dokonywaniu rozliczeń składek. Stąd ustawodawca przewidział za ich brak (pomimo takiego obowiązku) albo nieprawdziwość, dodatkową, surową sankcję. Nie jest jednak funkcją tej instytucji "rekompensata, wyrównująca straty Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynikające z braku prawidłowego, zgodnego z ustawą opłacania składek". Taką funkcję, poza sankcyjną, spełniają bowiem odsetki. Natomiast podwyższenie składki na dany rok rozliczeniowy o 50 % stanowi sui generis sankcję za niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązku złożenia stosownej informacji, będącej następnie podstawą do ustalania i naliczania składek.

(D.E. L., S. S., K. Ś., Ustawa o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Komentarz, Oficyna, 2010)

Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 25 listopada 2008 r. (III AUa 1163/08; LEX nr 552000) podnosząc, iż odprowadzenie składki w zaniżonej wysokości nie prowadzi automatycznie do możliwości nałożenia na płatnika przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych sankcji określonej w art. 34 ust. 1 ustawy z 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.